

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

luerit, qui nullo alio fine usurpantur quàm ut phaleratis ejusmodi dictis animi lactari & eò facilius expugnari possint. Sic in vulgari vitâ nihil frequentius est, quàm verbis lenocinantibus & fucò oblitis, & ad gratiam comparatis alteri palpum obtrudere, & supparasitari, ubi intereà cor ipsum malum intentat, ut illud Euclionis apud Plautum hîc locum habeat: *Alterâ manu fert lapidem, alterâ panem ostentat.* Exemplo sit Joab, 2. Sam. 20. 9.

Hoc non magnoperè mirandum est: sunt enim ultima tempora, de quibus ipse Christus prædixit, fore, ut abundet iniquitas, & refrigescat caritas multorum, Matth. 24. v. 12. Quinimò fratrum quoque gratia rara est, Mich. 7. v. 5. 6.

Sic apprimè cavendum, ne blandimentis titulorum glaucoma nobis objiciatur, sub hoc enim lacticio venenum aspidum latet, Psal. 140. v. 4. Sir. 19. v. 23.

De Asce Mugil, qui in mari est, scribit Plinius, quod facillè sentiat, in quo cibo hamus sit. Sed nos hominum corda inspicere & probare non possumus, quomodo in nos affecta sint, id Deus sibi soli reservavit. Tu solus nosti corda filiorum hominum, 1. Reg. 8. v. 39. Hinc Medea apud Euripidem:

O Jupiter, quid hominibus auri certa
dedisti judicia
Quæ probumne an adulterinum sit, arguant?
Viros autem quo exploremus, qui sunt mali
Nullus character est impressus corpori.

Optimum est, ut sedulò ad Deum suspiremus:

Sis mihi Deus solatium,
Arx firma, propugnaculum,
Pugnabo sic securè:

Holtes mei

Si subdoli

Incommodant utrinq;

Proterva me cohors dolis,

Lacessit & calumniis

Cassès struens cruentas:

Servator en!

Tyrannidem

Infringe fraudulentam,

Mein Gott und Schirmer steh mir bey!

Seh mir ein Burg / Darinn ich frey

Und ritterlich mög streiten!

Wider mein Feind!

Der gar viel seynd!

An mir auff beyden Seiten.

Mir hat die Welt trüglich gericht!

Mit Lügen und mit falschem Gedicht!

Viel Neß und heimlich Stricket!

Her nimm mein wahr

In dieser Gefahr!

Behüt mich für falschen Tücken.

De Secundo.

Pergemus nunc ad alteram partem *Xerxes*, sive notitiam Christi contemplaturi. Hic nobis commendatur:

I. *Tanquam Disputator optimus.* Hic audimus quod tam Sadducæos quàm Phariseos ita redarguerit, & convicerit, ut ne mutire quidem ausi fuerint. Est enim ejusmodi Dominus, in quo omnes sapientiæ & scientiæ thesauri absconditi sunt, Col. 2. v. 3. & habet verba vitæ æternæ, Joh. 6. v. 68. quæ penetrabiliora sunt omni gladio ancipiti, & pertingunt usq; ad divisionem animæ & spiritus, Hebr. 4. v. 12. In Gr. est vox *ἐπιμαρτε*, quæ significat, os obligavit,

ligavit, sicuti olim boum trituranterum ora obligarunt, Deut. 25. v. 4. quo ipso Evangelista significat, quod Christus ora Pharisæorum & Sadducæorum ita obturaverit, quasi ligata fuerint, nec facile contradicere potuerint, sicuti in horto Oliveti duabus voculis: Ego sum, omnes hostes suos prostravit.

Alias *Disputator cum adversariis disputans* esse debet

1. *Cordatus*. Sicuti legimus de Alexandro Episcopo Constantinopolitano, quod Philosophis gentilibus, qui Imperatorem Constantinum ad partes suas pertrahere satagebant, se masculè opposuerit, his verbis delegatum quendam affatus: *In nomine Jesu Christi, impero tibi, ne loquaris*, ad quæ verba Philosophus obmutuit.

Sic Servator noster Disputator cordatissimus est, non est illi cura de aliquo, non enim respicit personam hominum, Matth. 22. v. 16. Et quem ille metueret? Ecce gentes, quasi stilla situlæ, Esa. 40. v. 15. Quando de cælo auditum facit iudicium, terra tremuit, Psal. 76 v. 9. 10.

2. *Facundus*, ut verba verbis opponere possit, quo sapientia & spiritus in verbis se exerat, ut de Stephano dicitur, Act. 6. vers. 10.

Hoc requisitum in Christo quoque invenitur, ideo vocatur Doctor eruditæ linguæ, Esa. 50. v. 4. cuius *ῥήματα* sunt *πράγματα*, quæ hostes veritatis ferre nequeunt. Vox Domini in virtute, Psal. 29. v. 4. 7.

3. *Eruditus*, quo ad problemata proposita sufficienter respondere possit. Neque hoc Christo defuit, est enim *τεχνητός τῆς ἀντιτάς*, Sap. 7. v. 21. qui omnia novit, Joh. 16. v. 30. Nunquam illi scientia, nunquam responsio defuit, sicut in præsentè Evangelio quæ-

stionem Legis periti ita solvit, ut nihil contrarium afferre possit, sed re ipsa expertus sit, quod sapientia hujus mundi stulta sit coram eo, 1. Cor. 1. v. 20.

Nobis hinc *magna letitia* suboritur. Quod enim Christus tum temporis fecit, id quotidie adhuc facit, verbum ejus alligatum non est, 2. Tim. 2. v. 9. Est enim veritas ipsa, Joh. 17, v. 17. quæ tandem triumphat.

Idcirco nos quoque eo innitamus & in vita & doctrina, & nunquam confundemur, sed omnibus perfectis stare poterimus, Ephes. 6. v. 13. Est enim firmior sermo Propheticus, cui bene facimus attendentes, 2. Pet. 1. v. 19.

II. *Tanquam Davidis filius*. Congregatis enim Pharisæis, interrogavit eos Jesus, dicens: Quid vobis videtur de Christo? cuius filius est? Dicunt ei, David. Recte sic responderunt, at non sufficienter. Interea hinc colligere possumus, quod tum temporis minime in dubium vocatum fuerit, Messiam fore filium Davidis, quod Iesu Nazareno hodie à Judæis malitiose denegatur.

Pharisæi & Scribæ ei omnia exprobrabant, quæ in opprobrium, contemptum & refutationem ejus afferre poterant, dum eum Samaritanum esse, & dæmonium habere calumniabantur, Joh. 8. v. 49. dum voracem & vini potatorem, publicanorum & peccatorum amicum, Matth. 11. v. 19. fabrum Marc. 6. v. 3. seditiosum prohibentem tributa dari Cæsari, criminabantur, Luc. 23. v. 2. sed quod filius Davidis non esset, nunquam ei objecerunt: quod si minimam dubitandi hac de re causam, vel suspicionem saltem habuissent, non certe id reticuis- sent.

Præterea ex Evangelica Historia constat, quod à quolibet titulo hoc insignitus fuerit. Duo cæci clamantes dixerunt: Misere nostri fili David! Matth. 9. v. 18. idem fecit mulier Cananæ, Matth. 15. v. 22. Quinimo turbæ, quæ præcedebant & sequebantur, clamabant dicentes: Hofanna filio David, Matth. 21. v. 9.

Hoc probe observandum est: Messiam enim ex stirpe Davidis nasci oportuit, sicut ei Deus promiserat, 2. Sam. 7. v. 12. Inde etiam justum germen Davidis appellatur, Jer. 23. v. 12. & virga de radice Jesse egressura, Esa. 11. v. 1.

Quia igitur exploratum nobis est, Christum filium Davidis esse: hoc ipso in fide nostra confirmamur, nec alium Messiam prætolari opus est, sicut hodierni Judæi putant: sed lætabundi dicere possumus: Invenimus Messiam, Joh. 1. v. 41.

Judæi vero in incredulitate sua obdurati sunt, & jam ultra mille sexcentum annos frustra expectarunt: neque certi esse possunt, licet Messias veniret, quod tamen in æternum non fiet, quod vere ex semine Davidis natus sit. In excidio enim postremo Hierosolymorum, Genealogiæ partim combustæ, partim disceptæ, vel alio modo distractæ sunt, unde ex hodiernis Judæis nemo asseverare pro certo potest, ex quo stemmate natus sit: siquidem in Hispania, Turcia, aliisque in locis ubi in frequentia habitant, cum alienis uxoribus se commiscunt, quæ sanguinis Judaici non sunt, cum iisdemque liberos suscipiunt, quod hi ita continuant. Unde B. noster Lutherus autumat, hodiernos Judæos esse colluvium levissimorum hominum, ex Saracenis, Tartaris, & aliis præstigiatoribus constantem, quorum originem nemo sciat,

quamque ipsi ignorent. Hinc mirum non est, adeo præfractos ipsos esse, ut Messiam recipere nolint, sed veterem cantilenam canant: Nolumus, hunc regnare super nos, Luc. 19. v. 14.

Interea maximo nobis est solatio, quod ejusmodi Messiam habeamus, qui est stemmate Davidis oriundus, & sic verus homo, & frater noster factus est. Non enim Angelos, sed semen Abrahamæ assumpsit. Unde debuit per omnia fratribus assimilari, ut fieret misericors &c. Heb. 2. v. ult.

Quando quis in V. T. attenuatus, se ipsum vendiderat, aut bona sua oppignoraverat, à fratre, aut consanguineo suo poterat redimi, redemptor ille vocatus est Joel, Levit. 25. v. 47. Num. 35. v. 12.

Hoc optime Christo convenit, qui frater & consanguineus noster factus est, & hæreditatem cælestem, quam in Adamo perdidideramus, sanguine suo redemit, nobisque restituit, ut jam orantes dicere queamus: Benedictus Deus, & pater Domini nostri Jesu Christi, 1. Petr. 1. v. 3.

Cum Simon captivum fratrem suum Jonathan redempturus esset, argenti talenta centum pendere tenebatur, i. e. coronatorum sexaginta millia, 1. Mac. 13. 15. Sed nos multo pretiosius emti sumus, non auro & argento, sed &c. 1. Petr. 1. 18.

Ne itaque metuamus diabolium: quia enim Christus nos sanguine suo in populum sibi peculiarem redemit, Tit. 2. v. 14. potenter quoque nos adversus portas inferorum proteget, Matth. 16. 18. & nemo rapiet nos de manu ejus, Joh. 10. v. 28.

III. *Tanquam Davidis Dominus.* Non enim Christus Phariseorum responso contentus est, sed probat ex Psalmo 110. quod etiam Dominus Davidis sit, ajens: Quo-

Quomodo ergo David in spiritu eum vocat Dominum, &c.

His verbis Christus non inficiatur, se filium Davidis esse: sed probare vult, se plus quam hominem esse. Quia enim David se Dominum suum vocet, sequi hinc expedite, quod non nudus homo: sed *θεός* sit, siquidem non moris sit, ut pater filium suum, & quidem antequam natus sit, Dominum suum appelliter.

Hinc iterum efficax solatium ad nos redundat. Quia enim Christus non modo Davidis filius: sed & Dominus, & ita in una persona *θεός* est, de plenaria peccatorum nostrorum expiatione dubitare non debemus. Sanguis, qui profusus est, non nudi hominis est, sed sanguis filii Dei, i. Joh. 1. v. 7. mors ejus non nudi hominis, sed filii Dei mors est. 1. Cor. 2. v. 8. Act. 3. v. 14.

Hoc ita in consilio S. S. Triados decretum est, ut pro magnitudine operis, quod Messias exantlare debebat, non merus

homo & filius Davidis: sed & filius Dei & Dominus Davidis foret. Quomodo alias giganti prædam eripere, Esa. 49. v. 24. forti armato arma auferre, Luc. 11. v. 21. mortem in victoria absorbere, Esa. 25. vers. 8. Diaboli opera dissolvere, 1. Joh. 3. v. 8. & peccata expiare potuisset? Dan. 9. v. 24. Hinc Augustinus: *Divinitas sine humanitate non est mediatrix, & humanitas sine divinitate non est mediatrix: sed inter divinitatem solam, & humanitatem solam, mediatrix est humana divinitas, & divina humanitas.* Nunc dicimus: Consummatum est, Joh. 19. v. 30. Quis accusabit adversus electos Dei? Rom. 8. v. 33. seqq.

Hac consolatione confisi, possumus tranquille vivere, & beati mori.

Quod nobis omnibus ex gratia largiri dignetur, Pater noster cœlestis, per filium suum Jesum Christum, servatorem & Dominum nostrum,

Amen.

* * *

Dominica XIX. post Trinitatis.

Evangelium Matth. 9. v. 1.

EXORDIUM.

CUm Noah ultra annum in arca perseverasset, & animadverteret, quod aquæ minuerentur in terra aperiens fenestram arcæ, dimisit *corvum*, qui, cum de cadaveribus se sustentare potuit, non reversus est. Emisit quoque *solumbam* post eum, qui venit ad se ad vesperam, portans folium olivæ, decerptum in ore suo. Intellexit ergo Noë, quod cessassent aquæ super terram, Gen. 8. v. 6. seqq.

Hæc mystice applicanda veniunt.

Arca Noë *imago Ecclesia* est, ut ipse Petrus exposuit, & applicat, 1. Pet. 3. v. 20.

Quemadmodum igitur in illa cohabitabant corvi & columbæ: Sic & in Ecclesia *boni & mali* permixti sunt. *Corvus* vocem habet odiosam, semper clamans, Cras, cras: Sic multi sese offerunt inter Christianos, qui corvinam hanc *edunt*

Vid. infr. part. 3. p. 329. b.

edunt